

## ARBETA FÖREBYGGANDE MOT:

# Cykelstöld

Cykelstöld är ett av de vanligaste egendomsbrotten, som drabbar omkring sex procent av alla hushåll.

Antalet cykelstöldar varierar över året, och är som högst under vår- och sommarmånaderna. Då finns det gott om cyklar utomhus, vilket gör dem lättare att stjäla, och det är också då de är som mest eftertraktade att använda. Många cyklar stjäls också för att säljas vidare.

Cykelstöldar sker främst på allmänna platser, även om det också är vanligt att cyklar blir stulna ur källare, förråd eller andra privata ytor intill hemmet. Det är främst familjer med barn som drabbas, och personer som bor i lägenhet och i större städer drabbas oftare än personer som bor i villa och i glesbygd.

Många av cykelstölderna anmäls inte till polisen. Bara 40 procent av de som blir av med sin cykel uppger att de polisanmält stölden, vilket gör att cykelstöld är det egendomsbrott som anmäls i minst utsträckning. Mörkertalet är större för stöldar av äldre cyklar, som försäkringsbolagen inte ersätter, än för nyare och dyrare cyklar.

## Förebyggande åtgärder på lokal nivå

Det första som behöver göras för att arbeta brottsförebyggande mot cykelstöld är att kartlägga när och var de oftast sker. Utifrån kartläggningen analyseras sedan varför brotten begås på just dessa tider och platser, så att man lättare kan välja rätt brottsförebyggande insatser för bästa möjliga effekt. Vilka cyklar stjäls? Var och när sker cykelstölderna? Hur stjäls de? Hur ser omgivningen ut? Det gäller att vidta rätt åtgärder för att minska antalet möjliga brottstillfällen, öka upptäcktsrisken samt minska motivationen hos dem som stjälar.

Ett sätt att minska antalet brottstillfällen är att noga planera var cykelställ placeras för att vara lättillgängliga, så att de verkligen används. Tydlig skyltning om var man kan parkera tryggt gör att folk inte parkerar på platser där brott lättare kan begås.

Cykelparkeringarna bör placeras där många personer har uppsikt över platsen, eller många personer går förbi. Både själva parkeringsplatsen och området runtomkring behöver vara upplysta. Det kan också vara effektivt att ta bort plank och beskära träd och buskage. Att ha rutiner för en effektiv hantering av övergivna cyklar, som regelbundet bör märkas upp och fraktas bort, enligt gällande lag (1982:129), är också viktigt.

## Förebyggande exempel

I Örebro har polis och kommun arbetat med situationell prevention på brottsdrabbade platser, så kallade hot spots, för att förebygga cykelstöldar. Efter kartläggning av stölderna och en orsaksanalys har åtgärder genomförts på vissa platser. Det handlar bland annat om åtgärder för bättre insyn och belysning, cykelparkeringshus och löpande bortforsling av övergivna cyklar.

Polisen i Halmstad har efter kartläggning och analys genomfört insatser på nätet, mot försäljning av stulna cyklar. En metod som användes var riktad spaning på nätet, genom att kontrollera annonser på sajter, och därefter kontakta misstänkta säljare av stöldgods och lagföra dem för brott.



Foto: Doug Olson

För att öka upptäcktsrisken kan kameraövervakning vid brottsutsatta parkeringsplatser och cykelgarage vara ytterligare ett alternativ, liksom grannsamverkan och att nattvandrare och grannstödsbilar cirkulerar på de platser där cykelparkeringar finns.

Cykelägare kan försvåra stölder genom att

- skaffa ett bra lås till sin cykel
- alltid låsa fast cykelns ram vid ett fast objekt i omgivningen
- märka sin cykel och notera ramnumret
- alltid begära kvitto vid köp även av en begagnad cykel.

Cykelparkeringar behöver utformas enligt följande:

- Det ska vara ljust och snyggt.
- Cykelramen ska alltid gå att låsa fast.
- Parkeringen ska vara lättåtkomlig och enkel att använda.

Aktör	Ansvarsområde	Vilken information de besitter	Vad de kan göra	Kontakt
<b>Polisen</b>	Ta fram lokal lägesbild och medborgarlöfte samt plan för åtgärder. Utreda brott.	Information om lokala brottsproblem och hur utvecklingen av cykelstölder ser ut vad gäller tider, platser och riskfaktorer.	Informera om möjliga förebyggande åtgärder. Uppmärksamma medborgare på platser som utsätts.  Arbeta problemorienterat genom riktad patrullering, använda volontärer.	Kommunpolis
<b>Kommunen</b>	Trygga och säkra utemiljöer, byggnation, samhällsplanering.  Ta fram lokal lägesbild och arbeta brottsförebyggande.	Information om var cyklister kan parkera.  Kunskap om hur man bygger tryggt och säkert.  Kunskap om vilka aktörer som kan engageras lokalt.  Kunskap om vilka insatser som kan göras och hur problemen ser ut.	Ta fram riktlinjer för byggnation kring cykelparkeringar.  Effektiv hantering av övergivna cyklar.  Se till att det finns tillräckligt med cykelparkeringar, där cyklar går att låsa fast säkert, nära de platser dit många cykelägare ska.  Förändra stöldrabbade platser.  Mobilisera civilsamhället.	Trafikplanerare  Gatu- och parkdrift  Brottsförebyggare
<b>Brottsförebyggande rådet (Brå)</b>	Ta fram fakta och sprida kunskap om brottsförebyggande arbete och brottslighet.	Den officiella kriminalstatistiken.  Både praktisk och teoretisk kunskap om cykelstölder.	Informera om den kunskap som finns för att minska cykelstölder.	www.bra.se
<b>Försäkringsbolag</b>	Ha information om cykelstölder, vilka som drabbas och vad som är stöldbegärligt.	Kunskap om hur man skyddar sig.	Ge tips om hur man kan skydda sig mot cykelstölder.	Försäkringshandläggare
<b>Nattvandrare Grannsamverkan</b>	Öka informell och formell kontroll.	Kunskap om platsen och personerna i området.	Dags, kvälls- och nattvandring på drabbade platser (så kallade hot spots).	Olika, utifrån lokala förutsättningar
<b>Cykelägare</b>	Göra cykeln svår att stjäla.  Undvika att köpa stöldgods.		Vid köp av begagnad cykel, begära kvitto med namn för att förhindra köp av stöldgods.  Märka cykeln.  Se till att låsa fast cykeln, med ett bra lås.	

© Brottsförebyggande rådet, januari 2018